

Quickscan ecologie

Herkingen, St. Elizabethstraat 17/19

Datum	14-04-2022
Auteur	T.D. Breur, Msc
Opdrachtgever	Schildersbedrijf Bazen
Rapport code	QS22017v1
Wijze van citeren	Breur, T.D. 2022. Quickscan ecologie. Herkingen, Elizabethstraat 17/19. Rapportcode: QS22017v1. Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Breur Ecologie & Onderzoek
Schipbeekstraat 74
3313AR Dordrecht

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek 2022.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1 Aanleiding.....	4
2 Doel.....	4
3 Werkwijze.....	4
4 Wettelijk kader beschermde soorten.....	5
4.1 Beschermde soorten.....	5
4.2 Beschermde gebieden.....	6
4.3 Beschermde houtopstanden.....	6
4.4 Zorgplicht.....	6
5 Plangebied & ontwikkeling.....	7
5.1 Huidige situatie.....	7
5.2 Geplande ontwikkeling.....	7
5.3 Toekomstige situatie.....	7
5.4 Planning.....	7
6 Beschermde gebieden.....	9
6.1 Wet natuurbescherming.....	9
6.2 Omgevingsverordening.....	9
7 Beschermde soorten.....	10
7.1 Planten.....	10
7.2 Vogels.....	10
7.3 Grondgebonden zoogdieren.....	11
7.4 Vleermuizen.....	11
7.5 Overige soorten.....	11
8 Conclusie & aanbevelingen.....	13
8.1 Conclusies.....	13
8.2 Aanbevelingen.....	13
Bronvermelding.....	15

Samenvatting

Breur Ecologie & Onderzoek heeft in opdracht van Schildersbedrijf Bazen een quickscan ecologie uitgevoerd aan de Elizabethstraat 17/19 te Herkingen. Men is voornemens om de bestaande bebouwing op het terrein af te breken t.b.v. de bouw van twee woningen. Door middel van een bureaustudie en een veldbezoek is een compleet beeld verkregen van het (potentiële) voorkomen van beschermde soorten flora en fauna in het plangebied.

Dit onderzoek heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De ontwikkeling leidt niet tot negatief effect op beschermde natuurgebieden.
- Het plangebied biedt potentie voor aanwezigheid van verschillende beschermde soorten, aanvullend onderzoek is nodig naar:
 - Huismus
 - Gierzwaluw
 - Vleermuizen

Indien deze soorten inderdaad in het plangebied aanwezig zijn dan dient men een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming.

- Het plangebied is geschikt als nesthabitat voor algemene broedvogels. Nesten van deze vogels zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Bij het plannen van de sloop- en kapwerkzaamheden wordt daarom aangeraden om rekening te houden met het broedseizoen.
- Voor alle soorten flora en fauna (beschermd en onbeschermd) geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit betekent dat de initiatiefnemer verplicht is om zorgvuldig te werken en dat onnodige schade aan planten of dieren altijd dient te worden voorkomen.

1 Aanleiding

Breur Ecologie & Onderzoek heeft in opdracht van Schildersbedrijf Bazen een quickscan ecologie uitgevoerd aan de St. Elizabethstraat 17/19 te Herkingen. Op dit terrein is men voornemens om de huidige bebouwing te slopen ten behoeve van nieuwbouw. Een quickscan ecologie was noodzakelijk om te beoordelen of deze geplande ontwikkeling effect heeft op beschermde soorten en gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming.

2 Doel

Het doel van dit ecologisch onderzoek is om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Is het plangebied gelegen in/nabij beschermde natuurgebieden?
- Zijn beschermde soorten flora en fauna (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Dienen er vervolgstappen genomen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming?

3 Werkwijze

Door middel van een bureaustudie en een veldbezoek is een compleet beeld gekregen van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten flora en fauna in en om het plangebied.

- **Bureaustudie**
Door middel van een literatuur- en internetstudie is onderzocht welke beschermde soorten (potentieel) voor kunnen komen in en om het plangebied. Hierbij zijn onder andere verspreidingsatlassen en openbaar beschikbare waarnemingen bestudeerd.
- **Oriënterend veldbezoek**
Een verkennend veldbezoek is uitgevoerd door T.D. Breur op 30-03-2022. Het gehele plangebied is onderzocht, belangrijke elementen zijn gefotografeerd en indien nodig geïnspecteerd met behulp van verrekijker en zaklamp.

4 Wettelijk kader beschermde soorten

4.1 Beschermde soorten

De bescherming van flora en fauna is in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze soortbescherming onderscheidt drie categorieën:

- **Vogelrichtlijnsoorten**
Gebaseerd op de Europese Vogelrichtlijn (1979). Dit heeft betrekking op alle in Europa natuurlijk voorkomende vogelsoorten. Nesten zijn te allen tijde beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Van enkele specifieke vogelsoorten is in Nederland de nest- of verblijfplaats jaarrond beschermd, ook wanneer hier niet gebroed wordt.
- **Habitatrichtlijnsoorten**
Gebaseerd op de Europese Habitatrichtlijn (1992). Onder deze categorie vallen specifieke soorten uit verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) waarvoor op Europees niveau instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld.
- **Nationaal beschermde soorten**
In de wet worden dit ook wel “andere soorten” genoemd. Dit betreft specifieke soorten verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) die op nationaal niveau beschermd zijn. Let wel: Als bevoegd gezag mogen provincies soorten uit deze derde categorie vrijstellen van een ontheffingsplicht. De bescherming van deze soorten verschilt hierdoor tussen provincies.

Per beschermingscategorie gelden verschillende verbodsbepalingen, deze zijn in onderstaande tabel weergegeven. Uitgangspunt voor de soortbescherming is het “nee, tenzij” principe: handelingen met negatief effect op soorten in verboden tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming per beschermingscategorie.

4.2 Beschermde gebieden

De bescherming van natuurgebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming en in de provinciale Omgevingsverordening.

- **Wet natuurbescherming**

De gebiedsbescherming in deze wet heeft uitsluitend betrekking op Natura 2000-gebieden. Deze gebieden hebben instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld op Europees niveau. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

- **Omgevingsverordening**

In de provinciale Omgevingsverordening is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Dit is een nationaal netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van het NNN. Aanvullend op dit nationale netwerk kan de provincie ook andere gebieden een planologische bescherming toekennen, dit gebeurt bijvoorbeeld bij belangrijke provinciale landschappen of belangrijke weidevogelgebieden.

4.3 Beschermde houtopstanden

De kap van houtopstanden (bos, lanen, houtwallen, hagen, struwelen etc.) is onderhevig aan de regelgeving van de Wet natuurbescherming indien:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt.
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²), of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

In het onderzoeksgebied is geen sprake van houtopstanden die voldoen aan bovenstaande criteria. De bescherming van houtopstanden komt in deze rapportage dan ook niet verder aan de orde.

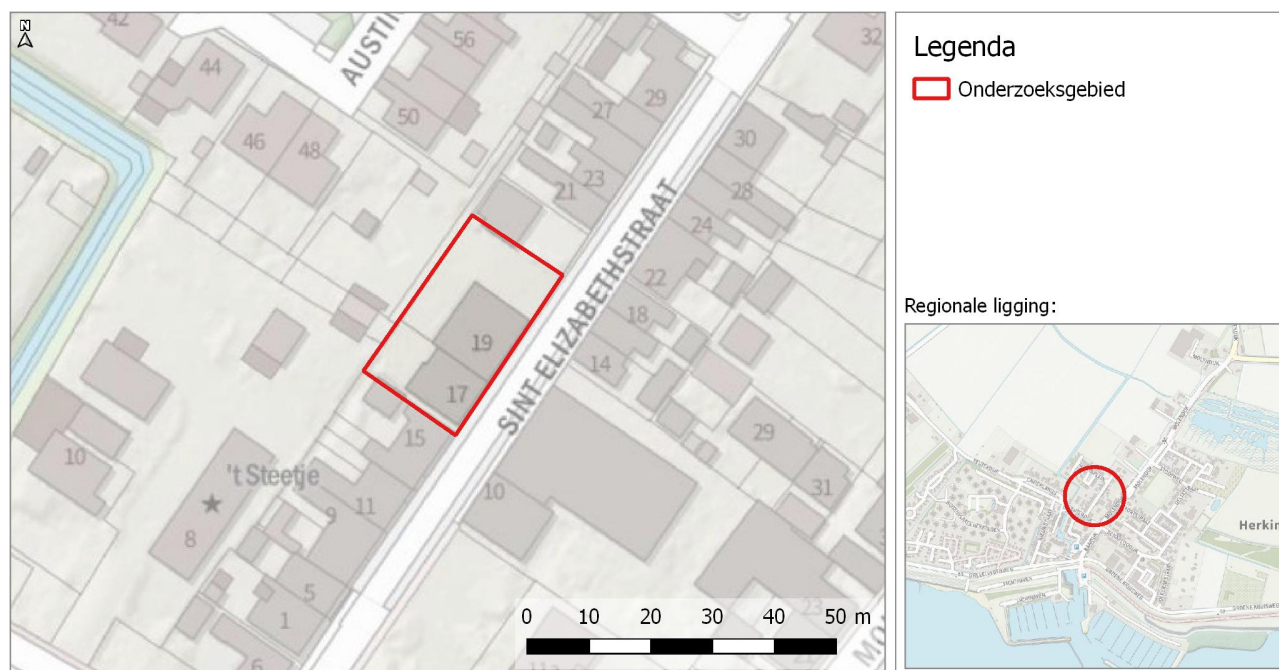
4.4 Zorgplicht

Overkoepelend geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat onnodige schade aan dieren en planten te allen tijde dient te worden voorkomen. Bij werkzaamheden met negatief effect op planten en dieren dienen maatregelen genomen te worden (binnen wat redelijkerwijs van de initiatiefnemer verwacht mag worden) om dit negatieve effect zoveel mogelijk te voorkomen of te verminderen.

5 Plangebied & ontwikkeling

5.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft de percelen van de St. Elizabethstraat 17 en 19 te Herkingen, gemeente Goeree-Overflakkee. Beide gebouwen op het terrein zijn 2 etages hoog en hebben een schuin dak met dakpannen. De St. Elizabethstraat 17 betreft een woonhuis, met gevels bestaande uit bakstenen, de kopse gevel is afgewerkt met een pleisterlaag. De St. Elizabethstraat 19 betreft een bedrijfspand, met zwarte houten gepotdekselde gevels. Het naastgelegen en achterliggende terrein is volledig bestraat en vrij van bomen of struiken.

Afbeelding 1: Ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd). De regionale ligging is aangegeven rechtsonder in de rode cirkel.

5.2 Geplande ontwikkeling

De bestaande bebouwing zal worden gesloopt en er zullen twee woonhuizen op het terrein worden gebouwd.

5.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie bevinden er zich twee woonhuizen op het terrein.

5.4 Planning

Een exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Afbeelding 2: Zicht op de St. Elizabethstraat 17 (links) en 19 (rechts).

Afbeelding 3: Zicht op het bedrijfspand, de St. Elizabethstraat 19

Afbeelding 4: Zicht op de achterzijde van het plangebied.

6 Beschermde gebieden

6.1 Wet natuurbescherming

Het plangebied is gelegen op ca. 500 m ten noorden van het Natura-2000 gebied De Grevelingen. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van dit gebied en er is geen sprake van fysieke aantasting. Vanwege de afstand is ook negatief effect ten gevolge van trilling, geluid of lichtvervuiling uitgesloten. Negatief effect als gevolg van stikstofdepositie is eveneens uitgesloten, de ontwikkeling is kleinschalig en op grote afstand gelegen van stikstofgevoelige habitattypen. De bouwfase is daarbij per 01-07-2021 vrijgesteld van stikstofdepositie¹ en in de gebruiksfase is de impact t.a.v. stikstofdepositie mogelijk zelfs kleiner dan de huidige situatie (2 moderne woningen ten opzichte van 1 woning en 1 bedrijfspand). Ten aanzien van Natura-2000 is de ontwikkeling daarom niet vergunningsplichtig.

6.2 Omgevingsverordening

Het plangebied is niet gelegen in onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), noch in belangrijk weidevogelgebied. Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Herkingen en de ontwikkeling leidt niet tot externe effecten met significant negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken, de oppervlakte of de samenhang van groengebieden buiten de bebouwde kom van Herkingen. Er is geen sprake van een conflict met de Provinciale Omgevingsverordening.

1 <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/07/01/de-bouwwijziging-gaat-in-op-1-juli-2021>

7 Beschermde soorten

7.1 Planten

In het plangebied zijn enkel algemene (ruigte)kruiden aangetroffen tussen de bestrating (zoals kleine veldkers en paardenbloem). Beschermde soorten vaatplanten in de omgeving van het plangebied zijn vooral gebonden aan schrale kusthabitats of andere zeer specifieke natuurlijke habitats, dit habitat is niet aanwezig in het plangebied. De muren van de bebouwing in het plangebied zijn vrij van muurplanten. Aanwezigheid van beschermde flora wordt daarom in het geheel uitgesloten.

7.2 Vogels

Het dakvlak van beide gebouwen in het plangebied is geschikt als nestplaats voor huismussen en gierzwaluwen. Er zijn tijdens het veldbezoek t.b.v. de quickscan tevens diverse huismussen waargenomen in de St. Elizabethstraat. Op enkele locaties wijken of ontbreken er dakpannen, wat deze vogels gelegenheid biedt om in het dakvlak te broeden. Nestplaatsen van deze vogels zijn jaarrond beschermd.

Sporen van gebouwbroedende roofvogels of uilen met jaarrond beschermde verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen in het plangebied (horsten, veren, braakballen, uitwerpselen). Aanwezigheid van deze soorten wordt hierom uitgesloten.

Naast soorten met jaarrond beschermde nest- of verblijfplaatsen bestaat er in het plangebied ook potentie voor algemene vogels waarvan de nestplaatsen niet jaarrond beschermd zijn. Hierbij valt te denken aan een broedende spreeuwen en kauwen in het dakvlak, tijdens het veldbezoek zijn twee broedverdachte spreeuwen waargenomen in de nok van de St. Elizabethstraat nr. 19. Nesten van deze vogels zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Bij het plannen van sloopwerkzaamheden wordt hierom aangeraden om rekening te houden met het vogel broedseizoen. Dit broedseizoen loopt grofweg van half maart t/m half juli. Let wel: dit is geen vaste periode, afhankelijk van weersomstandigheden kunnen vroege of late broedgevallen zich voordoen. Bij twijfel over de aan- of afwezigheid van nesten dient een deskundige ingeschakeld te worden.

Afbeelding 5: Een spreeuw bij een vermoedelijke nestplaats in de nok van het dak van St. Elizabethstraat nr. 19.

Afbeelding 6: Huismussen kunnen vanuit de dakgoot toegang hebben tot geschikte nestruimtes onder de dakpannen. Scheef liggende dakpannen kunnen gierzwaluwen eveneens toegang verschaffen tot nestplaatsen in dit dakvlak.

7.3 Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen een aantal beschermde soorten zoogdieren voor welke met name gebonden zijn aan waterrijke natuurlijke habitats (zoals de noordse woelmuis). In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten (waterrijke gebieden met natuurlijke oeverzones en een lange natte gradiënt, wilgenbossen etc.). Wel is het plangebied geschikt voor algemene soorten zoogdieren waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreft bijvoorbeeld algemene muizensoorten. Voor deze soorten is geen ontheffing of aanvullend onderzoek noodzakelijk. Wel geldt ten aanzien van deze dieren de zorgplicht, zie Hfst. 8.2.

7.4 Vleermuizen

In het geveleppervlak van de bebouwing bevinden zich enkele geschikte openingen waar vleermuizen van gebruik kunnen maken (zie afb. 7 t/m 9). Hoewel stootvoegen zijn afgesloten met bijenbekjes en overige kieren en gaten schaars zijn, valt het voorkomen van vleermuis verblijfplaatsen niet volledig uit te sluiten. Aanvullend onderzoek naar deze verblijfplaatsen is daarom noodzakelijk. Er bestaat potentie voor de volgende gebouwbewonende soorten: dwergvleermuizen en laatvliegers. Ten aanzien van deze vleermuissoorten bestaat er potentie voor zomer-, paar-, en kraamverblijfplaatsen. Als (massa)overwinteringsplaats is het gebouw ongeschikt, het gebouvolume is te klein en het isolerend vermogen te laag voor een stabiel winterklimaat. Als foerageergebied of vliegroute heeft het plangebied geen belangrijke functie, binnen het plangebied is er geen sprake van belangrijke groenstructuren.

7.5 Overige soorten

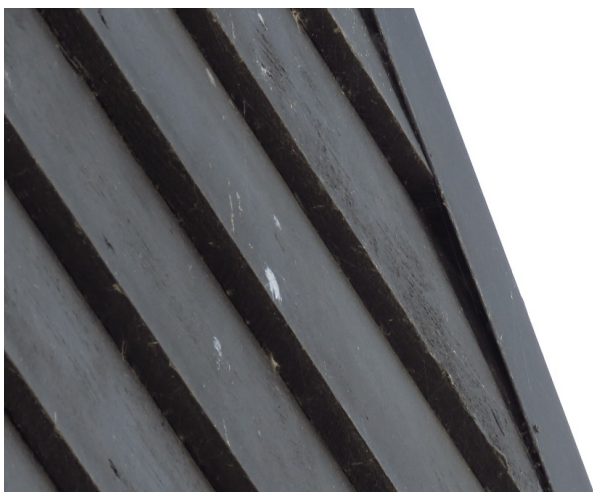
In het plangebied bestaat geen potentie voor andere beschermde diersoorten (amfibieën, reptielen, libellen, weekdieren). Habitat voor deze soorten is afwezig (waterpartijen, natuurvriendelijke oevers, schrale graslanden) en/of het plangebied is gelegen buiten het bekende verspreidingsgebied van deze soorten. Wel bestaat er kans op aanwezigheid van algemene vrijgestelde amfibieën zoals de gewone pad. Ten aanzien van deze soorten geldt enkel de zorgplicht (zie Hfst. 8.2).

Afbeelding 7: De kopse gevel van de St. Elizabethstraat nr. 17 heeft geen overhangende dakpannen en is daarmee ongeschikt voor vleermuizen, toch bestaan er kleine openingen onder loodflappen waar vleermuizen van gebruik zouden kunnen maken.

Afbeelding 8: Bijnebekjes in stootvoegen van de St. Elizabethstraat nr. 17 maken de spouwmuur ontoegankelijk voor vleermuizen.

Afbeelding 9: Tussen de houten geveldelen en de dakrand van de St. Elizabethstraat 19 bestaan kieren waar vleermuizen van gebruik zouden kunnen maken.

8 Conclusie & aanbevelingen

8.1 Conclusies

De quickscan ecologie heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De geplande ontwikkeling heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden (zowel op provinciaal als op Europees niveau).
- Het plangebied biedt potentie voor aanwezigheid van verschillende beschermde soorten, aanvullend onderzoek is nodig naar:
 - Huismus
 - Gierzwaluw
 - Vleermuizen

Indien uit het aanvullend onderzoek blijkt dat deze soorten inderdaad in het plangebied aanwezig zijn en negatief effect onvermijdelijk is, dan dient men een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming.

- Het plangebied is geschikt als nesthabitat voor algemene broedvogels. Nesten van deze vogels zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Bij het plannen van de sloopwerkzaamheden wordt daarom aangeraden om rekening te houden met het vogel broedseizoen: grofweg van half maart t/m half juli.
- Het plangebied is geschikt voor onbeschermde dan wel vrijgestelde soorten (zoals algemene muizensoorten, gewone pad). Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet nodig, wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie aanbevelingen).

8.2 Aanbevelingen

- In het kader van de zorgplicht dient men zorg te dragen voor alle in het wild levende planten en dieren. Onnodige schade dient te allen tijde te worden voorkomen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat wanneer er zich een egel of een pad in het werkveld bevindt dat deze verplaatst wordt, dan wel de gelegenheid dient te krijgen om het werkgebied op eigen kracht te verlaten.
- De realisatie van nieuwbouw biedt ook kansen voor de natuur. Zo kunnen er in de bebouwing voorzieningen aangebracht worden voor vogels of vleermuizen. Een streekeigen tuinbeplanting die past in het landelijke karakter van de omgeving kan tevens bijdragen aan de biodiversiteit. Maatregelen in het kader van biodiversiteit dragen vaak ook positief bij aan de klimaatbestendigheid van het terrein (te denken aan: regenwater opvangcapaciteit, tegengaan hittestress en afvang fijnstof).

In dit geval wordt specifiek aandacht gevraagd voor de huiszwaluw. Direct achter het plangebied (Austinplein nr. 50) zijn oude nesten van huiszwaluwen aangetroffen. Deze vogel (rode lijst: gevoelig²) is sinds de jaren '70 met ca. 80% afgenomen. Hoewel de voornaamste reden voor deze afname naar alle waarschijnlijkheid veroorzaakt wordt door de afname van insecten zou men deze vogel wel kunnen helpen door geschikt nesthabitat aan te bieden: een bakstenen gevel met een overstekende dakrand (zie afb. 10).

2 <https://stats.sovon.nl/stats/soort/10010>

Afbeelding 10: Nesten van de huiswaluw onder de dakrand van het Austinplein nr. 50, direct achter het plangebied gelegen.

Bronvermelding

Ministerie van Economische zaken. 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Kaartmateriaal:

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Beschermde gebieden:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>

<https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

Overig:

<https://bagviewer.kadaster.nl>

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://waarneming.nl/>